

Szerkesztőségi iroda:

R.-Szombat, Losonczy-utca 24. sz. Ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden közlemény és levelezés.

Bérmertelen levelek nem fogadtatnak el.
Kéziratok nem adatnak vissza.

Előfizetési díj:

Egész évre . . . . . 4 frt.
Fél évre . . . . . 2 frt.
Negyed évre . . . . . 1 frt.
Egyes szám ára 10 kr.

GÖMÖR-KISHONT.

VEGYES TARTALMU HETILAP.

MEGJELENIK MINDEN HÉT VASÁRNAPJÁN.

Kiadó-hivatal:

R.-szombat, Losonczy-utca 24. sz. **Rábely Miklós** könyvnyomdájában. — Ide intézendők a kiadóhivatalt illető előfizetési pénz-, hirdetésny-, nyiltér- és felszámolások.

Hirdetési díj:

Egy négyhasábos peitsor térfogata . . . . . 5 kr.
Bélyegdíj: minden beiktatás után . . . . . 30 kr.

Nyiltér:

Egy sor . . . . . 20 kr.

Előfizetéseket elfogad: A „Gömör-Kishont“ kiadóhivatala Rimaszombat Losonczy-utca 24. sz., nemkülönb minden hazai postahivatal. Az előfizetéseket legezélszerűbben posta-utalvány útján eszközölhetők. — **Hirdetéseket** csak a kiadóhivatal vesz fel.

A fekete asszony.

A fekete asszony, az ázsiai kolera, mint már a szakértői vizsgálatok kétségtelenné tették. — látatlan szárnyain az ádriai tenger partjáról a ország fővárosába röpült, hogy ott szedje áldozatait s népesítse a halottak birodalmát. Szinte feltűnő az, hogy a tengerparttól egész Budapestig nem talált alkalmas fészket, s nem lépésről-lépésre haladt mint eddig, hanem átugrott népes területeket egyszerre, hogy megriassza a központ hatóságát, s egyszersmind bebizonyítsa azt, hogy e veszélyes járvány helyhez kötve nincs, s hogy csirái mindenütt tenyésznek, hol a tisztaságról, mint az élet és egészség egyik legfontosabb tényezőjéről kellőleg gondoskodni elfeledtek.

De mi még e gyors és sajtószzerű tünetben a gondviselés ujját is látjuk, mely figyelmeztet bennünket arra, hogy vigyáznunk kell s minden lehetőt elkövetni, hogy az egyes városok és községek, még ha terjedni fog is a vész, lehetőleg meglegyenek kímélve.

Lapunk hasábjain, midőn a vész Fiumében kiütött, taglaltuk a városi hatóság intézkedéseit, elmondottuk, hogy czélszerű intézkedéseket hozott, de egyszersmind reá mutattunk arra is, hogy mindennemű intézkedés írott malasztá válik nálunk, mert a végrehajtás ellenőrzésére kellő gond nincs fordítva, minek az a következménye, hogy a hatóság intézkedéseit csak az hajtja végre, a ki akarja. — Így voltunk az utcaöntözéssel, a szemét s más erjedő hulladék kihordásával, az udvarok s járdák seprésével, nem számítva azt, mit a város mint communitás saját költségén eszközöltetett. — Pedig ha valahol, a tisztaság tekintetében kell segíteni egyeseknek a városi hatóságot, mely nem tehet mindent, s nem ülhet minden ember nyakán, annyival is inkább, mert e téren a hanyagság különösen oly rendkívüli időjárás mellett és után, mint a minő a közelmúlt volt, s a minő

a mostani, itóztatóan szokta magát megboszolni. Ilyenkor azután szeretjük saját hibáinkat az előjáróságra kenni, még ha érezzük is, hogy igaztalanok vagyunk.

Szerintünk az ellenőrzés nem kellő végrehajtása mellett eddig csak egyről feledkezett meg a városi hatóság. — Jelesül, nem utasította a henteseket, hogy a sertésölést a városon kívül hajtásák végre, s csakis a már tisztára mosott hus kerüljön a város falai közé, miként ez a marhavágással van. Így henteseink, kik meglehetősen számot tesznek, évről-évre, télen úgy min' nyáron, az egyes udvarokon ölik le s bontják fel a sertést, s a hulladékkal, különösen nyári időben, megmetyélezzik városunknak nem épen kifogástalan légkörét, nem számítva azt, hogy nap-nap után minő alkalmatlanságot okoznak szomszédaiknak. — Elkerülhetetlen e tekintetben is az intézkedés, nehogy a vér s másnemű hulladéktól a levegő még jobban inficiáltságos, s így városunk a fekete asszonynak minél kedvezőbb tanyája legyen.

Tisztaság és rendes életmód a leghatásosabb óvszer a fekete asszony ölése ellen! —o—

Biztosító társulatok kenyérlhareza.

A közelebbi múlt hónapokban Bécsben egy monstre biztosításiügyi per tárgyalatot, mely a legkedvezőlebbé világitásba helyezte, nemcsak a biztosító társulatok egymás közötti harezát, hanem egyszersmind a bécsi sajtót is, mely mint a német közmondás tartja „für gutes Geld und schöne Worte“ e konkurrenzianak felajánlva hasábjait, egész Babelt idézett elő a biztosító felek között, kik a különböző társulatok ügynekei által különben is a legváltozatosabban szoktak informáltatni, egy és ugyanazon társulat viszonyairól.

Olvasva a fent említett pör tárgyalását, igazán örömmel gondoltunk arra: ime mily közel van Bécs és sem az ottani biztosító társulatok utánzásra nem méltó szokásai: nem voltak képesek Budapesten is meggyökerezni, sem a magyar sajtó volt megnyerhető biztosító társulatok reklámjai, vagy konkurencziából eredő kenyérrigységük eszközeül. Rövid és niu ábránd volt ez, mai tények az ellenkezőt bizonyítják.

A budapesti lapok kivétel nélkül közöltek egy cikket „Magyar gazdák jégbiztosítási szövetkezete“ cím alatt. E cikkben elő vannak sorolva a mezőgazdák mai ismert viszonyai és ki van emelve, hogy az alacsony terményáraknál fogva mily nagy teher jégkár elleni biztosítás, melyet egyetlen gondos gazda sem mellőzhet. Miután a közlemény elmondja, hogy az országos gazdasági egyesület szövetkezeti ülésén elhatározott a jégbiztosítást a szövetkezeti rendszerre fetketni, a cikk írója talán véletlenül, de lehet sőt valószínű, hogy szándékkal az Első magyar általános biztosító társulatot jelenti ki olyannak, mely ugy állása és vagyona, valamint esoribatlan hírneve által, egyenesen hivatva van arra, hogy a szövetkezeti jégbiztosítást szervezze és meghonosítsa.

Midőn e közleményt olvastuk, reánk és valószínűleg minden kenyérrigységtől ment olvasóra, azt a benyomást gyakorolta, hogy ime egy részvénytársulat, mely minden alkalmat megragad annak bebizonyítására, hogy hivatása nemcsak busás osztalékokról gondoskodni, hanem egyszersmind a közgazdasági érdekeket is szolgálja. Midőn az országgyűlés elfogadta a népfölkelet törvényt, a biztosított feleket általános aggodalom szállotta meg, hogy háboru esetén hiába teljesítettek díjfizetéseket és a biztosítási jellek szintén megfosztva látták magukat, az életbiztosítás jótékonyágától. Az aggodalmak terjedésére azonban időt sem engedett az Első magyar általános biztosító társulat, mert egy kommunikében kijelentette, hogy a népfölkelet törvény mitsem fog változtatni életbiztosítási feltételein. Nemrég a mezőgazdák kijelentik ama ohajokat, hogy a jégkárbiztosítással járó terheket könnyíteni szeretnék a szövetkezeti biztosítás által. Az Első magyar általános biztosító társulat, értesülvén a gazdaközönség ez ohajáról, egy percznyi habozás nélkül elkészítette a szövetkezeti biztosítás tervezetét és azt nyilvánosságra hozta.

Az Első magyar általános biztosító társaság e legújabb lépése is, a sajtó teljes meglegedését volt képes megnyerni — csak annak a körülménynek tulajdoníthatjuk, hogy az összes napi lapok közölték a jégbiztosítási szövetkezet alaptervezetét. Két héttel ezelőtt azonban sikerült egyik napi lapunkat, az „Egyetértést“ meggyőzni arról, hogy az első magyar általános biztosító társulat legújabb reformjával nem a gazda közönség, hanem csak saját osztalékérdekeit czélozza. Legyen szabad itt közbevetőleg az „Egyetértés“ cikkírójáról megjegyeznünk, hogy szándékosan mond valótlan, midőn e szövetkezeti biztosítást az Első magyar biztosító társulat reformjának nyilvánítja, mert mint fentebb említettük, a

T Á R C Z A.

TERRAY GYULÁNÉ,
szül. **Galánffy Emma temetése**
Süvetén. 1886. évi szeptember hó 12-én.

Az anyaföld szegényebb . . . de gazdagabb is lett egy nemes lélekkel. Egy szerető jó feleség, egy gondos, derék, szorgalmas, házas nő költözött át tőlünk abba a másik jobb hazába, a hol mindnyájan egyenlők leszünk . . . a hol nem gondolkodunk, nem éreznünk, nem szeretünk, nem szenvedünk és nem remélünk többé soha . . . a hol nem fáj semmink . . . a hol megnyugszunk mindörökké!

A ki évek hosszu során át tür és szenved; tür nemesen, igazán, erős lélekkel . . . reménytelenül, és szenved azon tudattal, hogy csak a sir gyógyíthatja meg, az ilyen teremés birja emberi érző szívünknek teljes és őszinte részvétét, az ilyen lények sorsa megindít bennünket, könnyeket fakaszt szívünkbelől és sirunk, zokogunk a meghidegült tetem felett, a melyből az isteni szikra örökre kialudt.

Egy ilyen szenvedésekben megszakadt női szívnek ravatalát állottuk körül Süvetén folyó szeptember hó 12-ik napján, mikor ugyanis elkisértük örök nyughelyére Terray Gyuláné szül. Galánffy Emma asszonyt.

A halál váratlanul lepte meg a szerető és mélyen le-sújtott férjét; a sors könyvébe rideg betűkkel irvák a halálnak bizonytalan órái; öröm helyett — bánat, boldogság helyett — szenvedés költözött be az édes otthonba, melyből a ház urnóje már hónapok óta hiányzott! — Hiába! a szenvedés az élet, mert sokszor esordulnak ki könnyeink épen akkor, mikor örömeinkre gondolunk. Az ember véges lény, hatalma korlátozva van a halál végtelen uralma által.

A szerető nő vidoran, jókedvvel követte férjét, örvendezett a viszontlátáson és örült a hazamenetel gondolatának. — De a halál, a mely 15 év óta kísértett, 15 év óta részen állott, — csak kedvező pillanatra várt, hogy az élet fonálát ketté vágja. A pillanat megérkezett, a szegény nő lelkében a 15 év szenvedései, bánatai és keservei felébredtek, a szív verése meglussult, a beszédes ajkak elnémultak, a szende, jóságos szemek önkénytelenül lecsukódtak, s azon vigasz-

taló és megnyugtató gondolattal: „Odalenn már nem fáj semmi!“ a szomorú és megrendítő katasztrófa bevégeződött!

A temetés Süvetén folyó szeptember 12-én, vasárnap volt; a rokonságon kívül nagy számban jelentek meg a család jó barátai, ismerősei és tisztelői; a süveteti ev. gyülekezetnek örege-apraja jelen volt, a filiákból és a szomszédhelységekből is számosan eljöttek a végtisztesség tételre. Jolsvárol tekintélyes számban jelentek meg, a rozsnyói ev. gymnasiumot Scheffer és Oravecz tanárok képviselték, a nandrási ev. gyülekezet — a hol a megboldogultnak férje lelkészkedett — szintén képviseltette magát, a gömörmegeyi ev. papság tekintélyes sorából ott voltak: Mikola György, Valentinyi István, Bradofka Károly, Chotvách, Törköly, Buzágh, Rohács, Beeser, Petrenkó lelkészek, a két Bartholomeidesz testvér és mások, a sajo-gömöri polgári-iskola tan-testülete szintén jelen volt. Ott láttuk: Maléter Ede és Kubinyi Géza főszolgabírákat, a Remenyik és Heinselmann családokat és még igen nagy számban a család tisztelőit és jó barátait.

A szép érzekoporsó az udvaron volt felállítva és rajta szebbnél-szebb koszorúk elhelyezve; a koporsó elő részén egy pompás virágfüzér volt „Nefejeits“ és „Gyöngyvirágból“ kedvenc virágaiból a megboldogultnak, s szalagján ezen felirattal: „Isten veled! sirig gyászoló Gyulád.“ Egy másik koszoru szintén a férjtől ezen felirással: „Odalenn már nem fáj semmi!“ — Koszorut helyeztek még a ravatalra Horváth Gyuláné „Felejthetetlen testvéremnek, Bella;“ — Sütő Jánosné: „Isten veled drága testvér, Berta;“ — Déry Károlyné: „Felejthetetlen testvéremnek, Ilona;“ — Terray Béla és neje: „Isten veled! Béla és Piroška;“ — a süvetei nemes egyház; — a Bartholomeidesz család tisztelete jeléül; — Terray Pál és neje, — Terray Ida, Chotváchné, — Mikola néni, — Chotvách Ludmilla, — a Czibur- és Remenyik család, — Heinselmann Alfréd, — a katolikus Plebános, — Koricsánszky János, — Törköly János és még számosan mások.

A temetési szertartás délután 2 órakor kezdődött. — A ravatal mellett a mélyen le-sújtott férj és a család legközelebbi rokonai foglaltak helyet. — Pont 2 órakor a sajo-gömöri dalárda rázendítette a szomorú gyászdalt, mely után Mikola György sajo-gömöri evang. lelkész és a gömörmegeyi evang. lelkész karnak ősz nesztora mondotta el fájda-

lomtól remegő hangon megható gyászbeszédét, melynek alapigéje volt: „A böles asszony építi az ő házát és ékes koronája az ő férjének.“ Alig volt szem, melyből a gyászbeszéd alatt az igazi részvétnek könnyei ki ne esordultak volna. A hatásos gyászbeszédben szépen voltak közvonalozva a jó nőnek tulajdonságai és jutalma. A gyászbeszéd vezetével a dalárda ismételtlen énekel, mely után a szomorú menet a drága halottal megindult az örök haza . . . a temető felé.

A sirnál még egy rövid ima mondatott, melynek végzetével a dalárda gyászenéke közben leboacsátották a koporsót örök nyughelyére . . . pihenni hitünk szerint a feltámadás nagy napjáig!

A temetés bevégezése után az esperesség őszinte részvétét Valentinyi István alesperes könnyes szemekkel és fájdalmas hangon tolmácsolta, a mit a le-sújtott férj zokogva köszönt meg,

A szenvedések vége szakadt . . . ! a sir hantgö-röngyei alatt édes pihenés, örök megnyugvás vagy; ottan már nem fáj semmi, ott az álmok háborítatlanul édesek!

A nagyszámu gyászszereg könnyes szemekkel kísérté el — mindnyájunk közös hazájáig . . . a megboldogultat, és őszinte, igaz szívvel résztvét a férjnek nagy, megrendítő fájalmában; és ez az igaz, őszinte résztvét legyen vigasztalója neki a szenvedések óraiban!

A ház csendessé lett, a zongora hanghullámai elnémultak, niucsen többé senki, a ki olyan szépen játsza napról-napra azt a szomorú, jóslatszerű népdalt:

„Kék nefejeits virágzik a tő szélén . . .
Beteg vagyok, nem sokáig élek én,
Hanem azért koszorut ha meghalok,
A siromra „Nefejeitsből“ fonjatok!“

Ott a süvetei 'dombos temetőben egy ujonnan behantolt sirgödör felett „Nefejeits“ koszoru mutatja, hogy a gö-röngyök alatt nyugovónak kedves virága a „Nefejeits“ volt.

A „Nefejeits“ koszoru elhervadhat, de a sirban nyugovónak emléke él férjének, rokonainak, barátainak, ismerőseinek és tisztelőinek szívében sokáig . . . igen sokáig!

A jó nőnek legyen a föld könnyű, s álmai a nagy szenvedések után legyenek édesek, háborítatlanok!

Béke poraira!!

—gy—

reform eszméje a gazdasági egyesületek, tehát Magyarország összes gazdaközönségének ill. tékes képviselőitől származik és az Első magyar általános biztosító társulat csak szolgálatot akart tenni a gazdaközönségnek, midőn eszméjének végrehajtására vállalkozott.

Mielőtt az „Egyetértés” cikkirója támadásának egyéb hasonló éveire feleltünk, bátoroságot veszünk magunknak az „Egyetértés” magatartására is egy rövid és szerény megjegyzést tenni. Az „Egyetértés”-nek jogában áll az Első magyar általános biztosító társulat működését — mint a cikkirója mondja — helyeselni vagy megtámadni, de ha egyszer minden megjegyzés nélkül lenyomat egy cikket, mely tele van az Első magyar általános biztosító társulatot elhalmozó magasztalásokkal, legyen máskor ovatosabb s ne adjon helyet egy teljesen ellenérel közleménynek, ismét minden megjegyzés nélkül, különben úgy jár, mint most, midőn szelvényben azt beszél róla, hogy terjedeleme nézve nagy, de komolyság tekintetében kicsi.

Es most végezzünk hm. ural, az „Egyetértés” dühtől tájékozó szakezikirójával. A többi között sehogy sem tudja megérteni, hogy az Első magyar általános biztosító társulat mint részvénytársulat, kereszleti biztosítási üzletének egyik ágát szövetkezeti alpra fektetni, s ha már kereszleti, miért nem teszi ezt a többi üzletágakkal is. Nincs szerencsénk ösmereni a szóban lévő biztosító társulat sem nagy, sem kis tisztviselőit, s így bizonyos nem tudhatjuk, de képzeliük, hogy jobb izüt nem nevettek még, mint az „Egyetértés” cikkirójának előbb említett következtetésén. Ha különben nemcsak írta, hanem olvasna is szakdolgozatokat, akkor nem lenne előtte ösmeretlen, hogy a többi közt a németországi szövetkezetek csak az imént határozták el, hogy a közönségnek megfelelő, ezentul takarékbetétet elfogadnak mindenkitől, nem úgy mint eddig, csak tagjaiktól, éppen úgy fogad el a magyar biztosító társaság nem szövetkezeti tagokból is, az előbbi rendszer szerint jégbiztosításokat. E szövetkezetek tehát ez egyszerű határozattal takarékpénztárakká lettek és Németországban a rendszeres takarékpénztárakká, vagy pláne a sajátok ezse ágába sem jutott e miatt rekliminálni. Végtelenre nyulna cikkünk, ha ki akar-nók mutatni az „Egyetértés” cikke minden egyes pontjának tarthatlanságát; két „sulyos” vádra azonban még lesz terünk. Az egyik az, hogy az Első magyar általános biztosító társulat legújabb reformjával ép úgy ki akarja zsakmányolni a közönséget, mint tette azt a tüzbiztosításnál nyújtott első ingyenes évvel. Azt mondja cikkirója, hogy a biztosítási közönség elvakítva az első ingyenes évvel, készséggel fizette továbbra is a magas díjakat, holott más társulatoknál olcsóbban eszközölhetne volna biztosítását. Ilyen naivságra nem mindenki képes, ki a nyilvánosság elé lép. Mi úgy tudjuk, hogy az Első magyar általános biztosító társulat e reformját magáévá tették a többi társulatok is, ha nem is oly koncepezióval mint az Első magyar, de az által, hogy az első évi díjak befizetését 8—10 hónappal későbbre engedélyezték, tehát ép úgy kizsakmányolják a közönséget, ha cikkiró álláspontjára helyezkednek, de mintán ez ki van zárva, tehát az áll, hogy a többi társulatok is siettek a biztosító közönséget az Első magyar általános biztosító társulat által nyújtott előnyben részesíteni. Arra, hogy az Első magyar sikerült uszoradítételeit föntartani, rájászólhatnának a többi társulatok díjainak összehasonlításával, de fölöslegesnek tartjuk, mert csak cikkiró gondolhatja oly bolondnak a magyar közönséget, hogy az egyforma jót inkább fizeti drágábban, mint olcsóbban.

„Legsúlyosabb” vádja, hogy az Első magyar a szövetkezeti biztosítással a felekre akarja háítani a rizikót. Ha cikkiró olvasta a megjelent közleményt, melyet megírtam — mit támadása érvei után írtva, kétségbe is lehet vonni — akkor bizonyára gondosabban fogalmazza meg a támadását, mert az említett közlemény szerint, a szövetkezeti tagok 12 év biztosításra kötelezik magukat, de rizikót csak egy év díjainak összegeire vállalnak és természetesen — hogy a díjak a szövetkezeti tagok részére, a jelenlegieknél jóval alacsonyabbak lesznek.

Az orchideákról.

(Vége.)

A piros tekeporhont, veres porfej, *Cephalanthera rubra*, Rich. *Epipactis rubra*, Sw. *Serepias rubra* L. itt nem találtam; azonban a hegy tulsó oldalán, a szomszéd kistugári erdő- és vágásban terem. Virágai nagyok, pirosak; leple, szirmai kihagyztettek. Szára akkora magas mint az előbbenié, ide-oda hajló, ezik-czakkos, levelei ülők, az alsók tojásdadok, a felsőbbek lándzsások, hegyesek, sokínak, inai váltakozva vastagabbak. Gyökere rostos, inkább a mésztalajban tenyészik.

Az agár kosbor, *Orchis Morio*, L. inkább a cseple tisztásain a pázsit közt található, s még inkább van a temetőn, mely a helység déli részén fekszik. Ez a legközönségesebb faj; füzere kurtá, ritka és kevés virágú; illatos, bíborvörös vagy vernyeges, olykor violaszínű. Pilise három karélyu, tampa, széles karélyokkal, a közbelső esorba; szára csöves, mintegy 12—27 cm-ter magas, levelei lándzsások, tampa végűek, az alsók ivesen visszahajlók, a felsők aprók, hüvelyk alakúak, gyökere gömbölyűded páros gumó. S e gumók teszik a már említett Salepet, megjegyzendő azonban, hogy e végre csak is a zsengebb, a következő évi hajtást magában rejtő sarjúgumók vétetnek.

Igen bőven s rendkívül szép példányokban a foltos kosbor, *Orchis maculata*, L. terem. Nem hihetem, hogy aki ezt virágzásának tetőpontján s teljes díszében csak egyszer látta, egykedvű fogna maradni, s ne lelkesüljön az orchideák iránt. Virágai pirosak, a violaszinbe játszó sötétebb pontok és vonalakkal ékesítettek. Kivételesen akad egy-egy főhéferen virágzó füzere példánya is. Pilise 3 karélyu, csipkés, felső leplei összeborulók, az alsók szétnyíló, sarkantyúja hengeres. Szára teli belül, 50—75 cm. magas, kedvező körülmények közt azonban magasabbra is nő, — egészen leveles; levelei hosszadalándzsások, alul fehéren csillámlok, felül feketebarna foltosak. Felsőbb levelei mindig és egyre kisebbek, s a füzér közelében levők inkább a murvához hasonlítanak. Tenyeres gyökerű, s a köznép csak így, vagy tarka levelű kököresin néven ismeri. Ehez igen hasonlít: a széles levelű vagy bördös kosbor, *Orchis latifolia* L. előfordul és található a csepleben is, de még inkább s igen bőven tenyészik a madaeskaí völgy hosszában kigyózó esermely mentén. Madaeska szomszéd határos Abelovával. Virága veres; pilise kevésbé három karélyu; szélső karélyai hátratrüemleettek, sarkantyúja kupos. Szára: belül

Végre még csak annyit. Valószínű, hogy az „Egyetértés” cikke valamely konkurens társulat sugalmazására jelent meg. Kijelentjük, hogy nem tartjuk ildomatlanak, ha egy biztosítási társulat a sajtó útján is konkurál, de azt hisszük, hogy az „Egyetértés” cikkirója nem értette el megbízatását, mert olyan állítások és érvekkel csak emelni lehet oly társulat versenyképességét, mint az Első magyar. A czél tehát el volt tévesztve és ezt, úgy hisszük, sikerült kimutatnunk.

Levelezés.

Budapest, 1886. szeptember 17.

A főváros derült napjait ma ólomszürke, őszies időjárás váltotta fel: délelőtt lassu permeteg öntöze az utczákat. Talán ha egünk két három nappal hamarabb borul, az adriai tenger mellől nagy hirtelenséggel beköszöntött vendég, a járványserü kolerin végkép el is marad.

A megdöbbenés a fővárosban korántsem oly nagy, mint a vidéken. Ma egy kassai utas kelt át a propellereu velem s a bajt egész fenyegetőnek állította. Pedig nem is orvos. Tessék kérem dr. Argenti Döméhez fordulni, a ki öitven esztendeje gyógyít, s a kinek — saját állítása szerint — soha egy kolera-betegje sem halt meg. Bead a betegnek egy pár kása-szem veretrumot vagy cuprumot s a beteg elkezd izzadni s tökéletesen jobban van.

1873-ban a zöldfa-utca homeopathiai gyógytár négy-száz kézi patikát adott el, s a ki magát hasonszenvileg gyógyította, ha csak el nem küsett a gyógyítással, meg nem halt a kolerában.

Mert hát az u. n. ázsiai kolera 1831. óta — mikor a jó öreg Kazinczy meg Kisfaludy Károly elhaláloztak — igen sokat vesztett akut jellegéből. Legjobb óvszer ellene a rendes, mértékletes életmód, kerülése a búnak, gondnak és a lelki felindulásnak. Azért nagyon is indokoltnak látszik a „Pester Lloyd” egy olvasójának a szerkesztőséghez intézett kérélnie, melyben felszólítja, hogy ne regisztrálják az újságok a rémhíreket; miután úgy tűnik fel ez, mintha hajánál fogva rángatnák be az újságesinálók a kolera-járványt.

De hát ezt a sajtó nem teljesítheti. — A ki értesülni nem akar az eseményekről, hát ne olvassa az újságokat, s a kinek tiszta a lelkiismerete mit fél az a tulvilágon a paradicsomtól?!

Hát hiszen Mentovich se azért sirt a felesége temetésén, hogy a siron tul egymást ismét látni fogják, hanem azért, mert lelke egész meggyőződésével hitte, hogy soha se látja jó nejét többet!!

Resignatioval kell azért fogadnunk mindent; régen meg van írva, hogy hiába őrzik a bakterok a várost, ha az Isten nem őrzi azt; s a gondviselés nélkül egy szál haja sem görbülhet meg a szegény embernek.

r. l.

Lévárt, 1886. szeptember 15.

A szeszélyes kis Turócznak völgyében, Harkáctól — a nagyhirű Dráskóczy család ősi birtokától — alig egy negyedórnyira, nyír- és tölgyerdőktől körülkösoruzott völgyesekében fekszik Gömör megye egyik legszebb, de kevésbé látogatott szép furdője — a lévárti furdő. A nagy természet az egész kis furdőt, környékével együtt széppé, kedvesé és barátságossá alkotta; a furdő nyugati határa pedig való-ságos sziklafal, a mely lebilhesefti az ember figyelmét, és határt szab — a kis Turócznak, a mely sokszor szüknek találja fezi-piezi medrét!

Ide a lévárti kies furdőbe gyülekezett össze folyó évi szeptember hó 8-án, a vidék intelligentiájának egy része, hogy mulassanak a gömörmegyei- és az erdélyi magyar köz-művelődési egylet javára; azok, akik megjelentek, jól mulat-tak, akik pedig otthon maradtak, szívből sajnálhatják, hogy nem jöttek el pártolando a nevezett közművelődési egylet-eket. Ha a multság anyagilag nem volt is kielégítő; de a jó kedvet nem vitathatja el senki, mert mindenki mulathatott kedvére. — Egyben-másban szó férne a rendezés el-

tűres, s a virágzatig leveles, levelei sötétbarna foltosak. Gyökere az előbbeniéhez hasonló. Ennek társaságában s ugyan-ott, néhány

palaezk kosbort, *Orchis coriophora*, L. is szedtem. Virágai szennyes pirosak, hosszukás, hengeres s tömött fűrtben. Pilise egyenetlen három metszésű, a közbelső hosszukás, ép. Leplei összeállanak. Sarkantyúja rövid, felgörbült. Levelei szálasok, 18—30 cm. magas szárát aljukkal kissé hüvelykös. Két golyós gumó.

S ezzel egyszersmind be van fejezve és végét ért az abelovai határ- és közelében található orchideák névjegyzéke. Én legalább több fajt nem találtam; azonban azt hiszem, hogy a hol egy határban tizenegy különböző faj terem, oda igen hálados, már csak ezek végett is a füzézetű kirándulás, s hogy oman a ritka és szép s vadon tenyésző disznóvénnyek kedvelői, gazdag zsakmánynyal megrakodva tér-hetnek vissza.

Besztercebánya vidékén, a budai hegyekben, Gömör nagy és messzé kiterjedésű erdeiben, tudtommal, szintén számos faj tenyészik, és hogy fajokban mennyire gazdag a növényesalad hazánkban, kitűnik az alább következő névsorból is, melyből a már említett és leirtakat szándékosan hagytam ki. Hazánkban tenyésznek még:

A tornyos ragikra, *Anacamptys pyram*, Rich.
A kardlevelű porfej, *Cephalanthera ensifolia* Rich.
A sápadt porfej, *Lephalanthera pallens* Rich.
Az élődi korallgyök, *Corallorhiza innata* R. Br.
A tarka cipőczim, *Cypripedium Calceolus*, L.
A Gmelin bajuszvirág, *Epigonium Gmelini*, Rich.
A kislevelű bibak, *Epipactis micropylla*, Ehr.
A moesári bibak, *Epipactis palustris*, Crantz.
A verhenyes bibak, *Epipactis rubiginosa*, Gaud.
A gyökerező Goodyera, *Goodyera repens*, R. Br.
A fehér tarbibires, *Gymnadenia alba*, Rich.
Az illatos tarbibires, *Gymn. odoratissima*, Rich.
Az egy gumós minka, *Herminium monorchis*, R. Br.
A kecske sodortajk, *Himantoglossum hircinum*, Spr.
A violaszin gérbiecz, *Limodorum abortivum*, Sw.
A szívlevelű bibekonty, *Listera cordata* R. Br.
Az egylevelű bibefog, *Malaxis monophyllos*, Sw.
A moesári bibapród, *Microstylis paludosa*, L.
A keskeny levelű nigritella, *Nigritella angustifolia*, Rich.
A havasi bangó, *Ophrys alpina*, T.

len még akkor is, ha a jövedelemben nem lett volna hiány, de mi egyelőre — lévén Lévártot ez az első nagyobb mulatság — hallgatunk.

A válogatott vendégsereg délután 5 órakor már gyülekezett, a tánc este 7 órakor kezdődött és tartott kivilágos-virradtig. A négyeseket 16 pár táncolta, a rendezés jól folyt.

Jelen voltak: Baksay Dánielné, Bogár Lajosné, özv. Czerváné, Czékus Ferenczné, Dobozy Istvánné, Elekné, Forgon Lajosné, Fodor Gusztávné, Kubinyi Józsefné, Hubay Lászlóné, Nagy Lajosné, Pazár Andorné, özv. Pucskóné sz. Kubinyi Irma, Ursinyi Zsigmondné stb., a lányok szép kösoruját a következő szépek alkották: Kevitzky Panna, Pálanszky Lenke, Schwarez Valéria, Baksay Erzi, Szabó Izabella, Lenkey Margit, Czerva Aranyka, Tóth Jolán, Cseh Adél, Elek Irma és Elma, Darvas Zsuzsika, Czékus Mariska, Forgon Irma stb.

A jövedelem alig hogy fedezte a kiadásokat, s így a nemes czél, továbbra is megmaradt czélnek; a zenét egy cseppet sem lehet dicsérni, jól játszott, de kevés kedvel, és ugyhiszem, Floris ép úgy kifogásolhatja a rendezést, mint a rendezők Floris — kedvét.

Az ut egyenetlen van arra, hogy a kies lévárti furdőben is lehetne — jól mulatni; a kik jelen voltak jól mulat-tak, mert a nők tánczosokban, a férfiak tánczosokban nem láttak hiányt.

Kivirradt egészen, midőn az utolsó hegedűvonalas megtörtént: a fákön ezüstös harmatcseppek csillogtak; a furdő nagy kéménye erősen füstölt, a nap is előre bocsátotta bíboros sugarait, reggel volt egészen.

Sok fiatal leányka édes-kedves emlékekkel távozott haza, hogy otthon továbbfűzve a legszebb gondolatokat: álmód-hasson arról, a ki a sok közül legjobban tetszett neki! — Amor sok szívben reményt ébresztett — ami el fog mulni, mint minden az ég alatt!

A szív szeret, kéjjel tele,
Könnyűden lejt az óra le!

A lévárti táncmultság emléke is a mult-é! A kik jól mulattak, máskor is keressék fel Lévártot, a kik pedig nem mentek el: máskor menjenek el, hogy jól mulassanak.

a.—

Értesítés.

Van szerencsém a m. kir. országos borászati komány-biztoság 5808. számú a szállós gazdaközönséghez intézett felhívását alább egész terjedelemben tudomás és mihez-tartás végett tisztelettel közzétenni.

P.-Apáti 1886. szeptember 15.

Vajda Gyula, gazd. egy. titkár.

W. H. Nebel lipsei és bombay-i igen jó referenciákkal bíró nagykereskedőház a tengerentuli tartományokba nagy mennyiségű szállószállítást eszközölven, azon megkérés-sel fordult hozzám, hogy Magyarország részéről ily szállítmányok iránt ajánlatokat tegyek. A szállószállítvány bérmentve leend Triesbe küldendő, a meddig a szállítmány ép megérkezéséről a felelőség a feladó terhel. A leszá-molást illetőleg a nevezett cég a legszigorubb kötelezettség teljesítését biztosítja, a szállítmányok után eső összeget haladéktalanul kifizetven.

Felkérem ennélfogva ezimet, sziveskedjék velem haladéktalanul tudatni, hogy minő esemege szállófajokat, mily mennyiségben és kilogrammonként (bérmentve, csomagolási költséggel) minő árban volna képes szállítani.

Megjegyzem, hogy a csomagolás a lehető legnagyobb figyelemmel leend végrehajtandó, nevezetesen csak teljesen ép, de még nem egészen érett fűrtök csomagolhatók be. A fűrtök megsértett vagy tulértett bogyi, valamint a kocsány az elágazás kiindulás pontjához olloval eltávolítandók.

A csomagoláshoz vékony deszkából készült, 10 kilogramm szállófűrtöt magában foglaló, átlukgatott ládak lesznek használandók.

Minden fűrt külön-külön göngypapirosba göngyölendő

A méhalaku bangó, *Ophrys apifera*, Huds.
A pókos bangó, *Ophrys arachnites*, Rich.
A párkányos bangó, *Ophrys aranifera*, Huds.
A légyalaku bangó, *Ophrys myoides*, Jacq.
A szarvas bangó, *Ophrys cornuta*, Stev.
A kesely kosbor, *Orchis fuscá*, Jacq.
A gombos vagy fonák kosbor, *Orchis globosa*, L.
A laza virágú kosbor, *Orchis laxiflora*, Lam.
A füles kosbor, *Orchis mascula*, L.
A vitéz kosbor, *Orchis militaris*, L.
A sápadt kosbor, *Orchis pallens*, L.
A pillangós kosbor, *Orchis papilionacea*, L.
A bodza kosbor, *Orchis sambucina*, L.
A majom kosbor, *Orchis simia*, L.
A sómörös kosbor, *Orchis ustulata*, L.
A tarka kosbor, *Orchis variegata*, Jacq. All.
A nyári füzértekeres, *Spiranthes aestivalis*, R.
Az ősi füzértekeres, *Spiranthes autumnalis*, B.
A libaszin hagymabur, *Sturmia Lousatii*, Reich.

Épen 50 faj; elég jelentékeny szám arra, hogy e növényesalad gazdagsága felül a laicus is tájékozhasssa magát. S mégis milyen kis részét képezi a földön termő összes orchideáknak, hogyha meggondoljuk, miszerint már több mint negyedfélezer fajuk ismeretes. Hasznuk ugyan igen csekély. A földben termő fajok nyálkás és keményítő dus gumói — mint salep, a gyógyászatban inkább diätetikus szer gyanánt nyernek alkalmazást. Mások, a melyeknek gyökerei, illetőleg tökéje, rhizoma — leveleik s a többi, athericus olaj, keserű, csipős és más alkatrészeket tartalmaznak — s ilyenek az idegen vagy exotikus orchisok, otthonukban orvosai czélból vétetnek. Így több *Cypripedium* gyökere, az orvosi gyöngöncse, *Valleriana officinalis*, L. helyett gyomorhajokban igen hatásos. A füzeres pépformával telt termésűek, azonban csupán a vanília nemhez tartozó fajok, — szintén gyóghatásuk, de mint nagyon becses fűszer többre méltatnak. A *Habenaria nigra* veres festéket, a *Cate-setum atratum*, *Cymbidium crispatum* és mások, enyvet szolgáltatnak. Mivelésük, kivált az Oceánon tuli fajoknak, sok nehézség- és fáradsággal jár, költséges is, mindamelllett, én részemről úgy vagyok meggyőződve, hogy a ki a szép és ritka növényeket szereti és módjában áll, sem az egyiket sem a más nem fogja sajnálni; mert hiszen minden szenvedélyes kedvtelés idő és pénzbe kerül. Nem is lehet máskép.

Kunszt János.

és egymás mellé helyezve az így támadt lézagok szintén ily papírral töltendők ki.

Végre ismételve felkérem ezimet, hogy beesés választ, illetőleg ajánlatát mielőbb beküldeni sziveskedjék.

Budapest, 1886. évi szeptember hó 2-án.

Az orsz. bor. kormánybiztos helyett:

Sárossy-Kapeller, miniszteri titkár.

Felhívás

a megye gazda közönségéhez.

A felsőmagyarországi tejjgazdasági kiállítás elnökétől a mai napon azon figyelmes ajánlatot kaptam, miszerint ő azok számára, kik megyénkbeli a nevezett kiállítást — mely f. hó 23—28-ig tart, meglátogatni ohajtja, kellő számu igazolvánnyal a mérsékelt áron való utazásra készségesen szolgál, azért azon gazda, ki a kassai kiállítást meglátogatni akarja, legyen szives abbéli akaratát velem posta fordulattal egy levelezési lapon tudatni, s egyúttal azt is, melyik vonatot ohajtja használni, illetve melyik pontrol akar indulni.

P. Apáti, 1886. évi szeptember hó 15-én.

Vajda Gyula, gazd. egyt. titkár.

Értesítés.

A „Rimaszombati dalárda“ évi rendes közgyűlése folyó 1886. évi szeptember hó 26-án (vasárnap) délelőtt 10 órakor a város háza tanácsstermében fog megtartatni, miről dalárdánk t. rendes- és pártoló tagjait, valamint városunk és vidéke dalkedvelő közönségét van szerencsém ezenel meghívólag értesíteni.

A közgyűlés tárgyai:

1. A választmány évi jelentése.
2. A tisztikar megválasztása.
3. A működő tagok által előzőleg újra választandó igazgató, karmester és szállam-vezetők megerősítése.
4. A pénztári számadások megvizsgálása.
5. Esetleges indítványok.

Rimaszombat, 1886. évi szeptember hó 17-én.

Perecz Samu, egyleti titkár.

A „Gömörmezei orvos-gyógyszerész egyesület“ folyó évi szeptember hó 27-én, délután 4 órakor Rozsnyón a kaszinó termében gyűlést tart. — Tárgy: szaktanácskozás. — Rimaszombat, 1886-ik évi szeptember hó 16-án. — A „Gömörmezei orvos-gyógyszerész egyesület“ elnökének megbízásából: Dr. Löcherer, titkár.

Hirek és vegyesek.

Esküvő. Turócmezei Pribócz községe e napokban fényes esküvő színhelye volt. — Szontagh Béla vasuti főigazgató, néhai Szontagh Bertalan szerett és felejtethetlen alispánunk fia, oltárhoz vezette Beniczky Izabella kisasszonyt, öz. Beniczky Bertalané urán kedves leányát. — A kiterjedt rokonságon és ismerősökön kívül résztvettek a menyegzőn a szomszéd megyék előkelői is, a kik, a menyasszony lakásán Nagy-Rákón gyűltek össze, honnan felpántlikozott lovakon hosszú kocsisorban mentek a szépen feldíszített pribóci templomba. — a fiatal párt Klimó Vilmos lelkész áldotta meg szép és hatásos szónoklata kíséretében. — Szerencse és áldás kísérje frigyüket.

Eljegyzés. Kujnis Gábor, mitroviczai vasuti hivatalnok eljegyezte Ziborsky Vilma k. a. strázsai postamesterdot, néhai Zaborsky János volt helybeli postamester kedves és művelt leányát. — Áldás kísérje frigyüket.

Tanítóválasztás. Hosszuszón, a megüresedett evang. tanítói állomás — f. szeptember hó 8-án, — Nagys. Radvánszky Károly egyházfelügyelő és Velky János lelkész elnökök, — Törköly János dekánnak, mint esperességi biztosnak jelenlétében tartott egyházi közgyűlésen tölthetett be. A választás Szollár Pál lókősházi evang. tanítóra esett, a kit is a gyülekezet egyhangulag választott tanítójának. — Mi őszinte szívből gratulálunk a hosszúsói ev. gyülekezetnek a szerencsés választáshoz, és úgy hisszük: jobb választást nem is eszközölhetett volna. Szollár Pál fiatal, ügybuzgó és szorgalmas tanító, a ki szigorral és szeretettel neveli és oktatja a reá bizott növendékeket; — mint ember is jellemes, besületes és a közjóért buzgalkodó. — Az űr melyet megboldogult Bencze Károly kartársunk maga után hagyott, — ha nem is mindenben, — de nagyrészt betöltetik, és azt hisszük, hogy a Bencze által megkezdett magyarosítást Szollár szerencsésen befejezi és csak idő kérdés az: mikor lesz Hosszuszó tiszta magyar gyülekezetté! adja Isten, hogy minél előbb azzá legyen!! De különben, mint örvendetes hírt tolmácsolom itten azt is, hogy Velky János lelkész ur — a tanítót választó közgyűlésen kérte a gyülekezetet: mondaná ki a tót nyelvenk végleges eltörlését, és azt, hogy ezentul az Isteni tiszteletnek csak magyar nyelven tartassanak! — Ha a gyűlés határozatot nem hozott; mert tekintettel volt azon gyülekezeti tagokra, a kik öregségüknel fogva a magyar nyelvet tökéletesen nem beszélnek; habár niúsen Hosszuszón ember, sem öreg — sem fiatal, a ki magyarul ne tudna! Az új tanító ügybuzgóságától sok függ; de mi bizunk ezen ügybuzgóságban, tehát reményünk is van, hogy Hosszuszó, rövid idő múlva a tiszta magyar gyülekezetek számát szaporitandja!

A rimaszombati egyesült prot. főgymnasium „Tompaköre“ folyó hó 15-én tartotta alakuló ülését. A kör pártalan szorgalmu, derék elnökének, Bodor Istvánnak lelkesítő szavai után a tisztviselők választására került a sor. Tisztviselőkül választottak: alelnöknek Albert János VIII., titkárnak Tóth Lajos VIII-ik-, főjegyzőnek Tóth Kálmán VIII-ik-, aljegyzőnek Tóth Béla VII-ik-, pénztárnoknak Papszász Gyula VIII-ik-, s végül ellenőrnek Soós Lajos VII-ik oszt. tanulók lettek megválasztva. — Szorgalom, kitartás lebegjen szemek előtt!

Szülők figyelmébe. Zsembery Adolf, veterán tánczmesterünk, mint minden évben, ugy ez idén is lankadatlanul és szorgalommal oktat, jelenleg Besztercebányán működik nagy sikerrel, hogy a kedélyes fiatalságot a jó magyar és divatos tánczokra megtanítsa. Városunkban, mint mindig, ugy a jövő évben is február elején kezd meg a táncztanítást. Ajánljuk a szeretett tánczmestert a szülők figyelmébe.

Egy magyar tudós Perzsiában. Dr. Pozder Károly, a losonczy állami főgymnasium volt jeles tanára, ki a görög-,

latin nyelven kívül több más élő nyelveket is birt, a közoktatásügyi m. kir. miniszteriumtól félelvi szabadságot nyert, hogy tanulmány-utat tegyen Perzsiába. — A jeles tanár Vámbéri tanítványa volt, ki is Perzsiában időzése alatt Teherában több hónapot szándékozik tölteni, hogy a Perzsa nyelvet, — melynek elemébe van ugyan — tökéletesen elsajátítsa.

A kolera. A kellemetlen vendég, mely ezelőtt 2 évvel Marseilleben kezdett dühöngni s azóta hol egy, hol más államban pusztított, hazánkat is meglátogatta s jelenleg Budapesten ütötte fel tanyáját, honnan a fővárosi lapok e héten naponta több megbetegedési és halálozási esetet hoznak. Reméljük, hogy hozzánk nem látogat be, mindenesetre azonban magunknak is törekednünk kell azt lehetőleg elülvoltani, azt pedig leginkább a tisztaság által érhetjük el. s ha a sok, főképen éretlen gyümölcs evéstől tartózkodunk.

Katonák átvonulása. Folyó hó 13. és 15-én katonák vonultak keresztül városunkon, még pedig mindkét napon jött egy-egy csapat uhánus, a kik az éjt városunkban töltve, másnap reggel távoztak. — A honvédek pedig 14-én déltájba jöttek, s ebéden maradtak itt, délután 5 óra felé tovább vonultak, nem mint múlt lapunkban téves értesülés nyomán jeleztük Miskolcz, hanem Losoncz felé, hol a besztercebányai honvédekkel kellett találkozniok.

Hangverseny. E hét éjjele a kis Kovács testvérek mulattattak közönségünket művészi ezimbalom-játékukkal, még pedig egy este a „Három-rózsá“ vendéglőben, más este pedig a városkertben. A kis gyermekek (a fiu 7-, a leány pedig 10 éves) már máskor is megfordultak városunkban, s ugy akkor, mint most is, művészi játékukért nagy tapsot arattak.

Bizalom. L. M.-né egyike volt városunk legkeresettebb varrónőinek, a legnagyobb úri házaknál dolgozott, hol behizelgési által magát kedveltte tudta tenni, s a bizalmat maga részére megnyerni, — ezen bizalommal azonban esuynán visszaélt, mert mindenúnen, hol dolgozott, valami fehérműt magával vitt. Legutóljára pedig egy helyről több drága ékszeret elemelt, s ez volt veszedelme, mert a lopást észrevették, a gyamu ő reá irányult, s a megtartott házkutatás alkalmával ugy az ékszerek, mint a fehérműnek nagy része nála megtaláltatott, mire a lopást őszintén beismerete, — elveszet még 150 frt készpénz is, melynek elvételét azonban határozottan tagadta, s ellene semmi bizonyíték sem merült fel. — Bünyének folyó hó 15-én volt végtárgyalása. A törvényszék vádlottat a fentemlített lopásokért 1 évi börtönrre s 3 évi hivatalvesztés és politikai jogai gyakorlatának felfüggesztésére ítélte, az eljárási és rabtársai költségekben elmarasztalta, — a 150 frt ellopásának vádjá alól azonban bizonyítékok hiányában, felmentette. — Az ítéletben ugy vádlott, mint a kir. ügyész megnyugodtak.

Ritka látványosság zavarta fel a közel mult pénteken városunk közönséget egyhánguszigából, ugyanis egy két púpú tevét mutogattak, melyet még Rimaszombatban nem láttunk. Bármerre vezették a tevet, mindenütt tömve volt az utca kíváncsiakkal, főkép a gyermekek követték mindenüvé, nem annyira a tevében, mint inkább a kísérő 4 kis majom bohózkodásaiban gyönyörködve. A teve különben ritka szép nagy példány volt.

Szerencsétlenség a templomban. Folyó hó 12-én a radnai templom iszonyu szerencsétlenség színhelyévé vált. Radna, aradmezei község, nagy hűesujáró hely, hova e npra közel és távolról sok, ezer nép szokott zarándokolni. E napon a templom egész estig nyitva áll, s a hívőknek tetszés szerint bármikor szabad bemenniök. Ez évben is a templom teljesen tömve volt, a csillarak teljes számban egtek s egy nő egészen a csillapokig furakodott, midőn kezdője a gyertya lángjától meggyulladt. Ezt meglátván valaki tüzet kiáltott, mire a nép esztét vesztve rohant kifelé, s a karzati közönség is azon hiedelemben, hogy a lépcsőkön már nem menekülhet, a templomba legrált s a bent levőket összegázolta, migmen végre sikerült a miséző lelkésznek a népet lecsillapítani. — ekkor a templom iszonyatos látványt nyújtott, a sánták és bénák nagy száma. — a kik a esodakban bizva, évről-évre ide zarándokolnak bajajkat orvoslandók, s a kik a szerencsétlenség színhelyéről nem menekülhettek, — a földön feküdtek összegázolva, részint holtan, részint pedig súlyosan megsebesülve.

Csak — egy könyv jövedelme. Grant tábornok halála előtt emlékiratait összegyűjtven, sajtó alá boesátotta. A könyv megjelent, s oly érdeklél olvastatott, hogy ma már Japán nyelvre is le van fordítva. A tábornok szerénységében azt hitte, hogy a könyv neje számára legteljebb 30.000 dollárt fog jövedelmezni, mennyire elbámult, mikor Webster a kiadó jelenté, hogy a jövedelem 280.000 dollarra rugott; a jövedelem tényleg ennél is több lett, mert Grant özvegye már 400.000 dollárt kapott, legközelebb ismét 100.000-et fog kapni. Ha frankokba tesszük a nevezett összeget, a könyv jövedelme épen 2 és 1/2 milliót tesz ki. Mikor lesz nálunk ily értéke a könyveknek?

Luther pohara. Mint az „Ország Világ“ írja, az Érezhegység tövében, Eberdorf falu örségi templomában, egyéb érdekes régiségek közt egy ivó poharat is őriznek, melyet Luther Márton ajándékozott Dr. Jónásnak, ki a reformatio művében munkatársa volt. — A poháron a következő, Luther Mártontól származó felirat olvasható, mely eddig bizonytal ismeretlen: „Dem lieben D. Jónás — schenkt D. Luther ein schön Glas, — das lebrt sie alle beude fein, — dass sie zerbrechliche Gläser sein.“ „Kedves Jónásnak ad — Luther egy szép poharat, tanúságu mindkettőnek, hogy üvegeként összetörnek.“

A „Képes Családi Lapok“ 51-ik számának tartalma a következő: Mézes hetek után. (Füldői történet, folytatás) Paál Árpádtól. — Jó kívánság. (Költemény.) Feleki Sándortól. — Tizenöt forint kamatja. (Vig elbeszélés.) Gaál Mózes-től. — Turista levél. Oeskoí Oesky Gusztávtól. — Veréb-kaszinó. Gallovich Istvántól. — Szerellem a holdban és a föld alatt. (Angol regény, folytatása.) Ifj. Golenich Ferencztől. — Mikor a madarak. . . . (Költemény.) Mellyes Iréntől. — Képmagyarzat. — Mindenféle. — Képeink: Kisértés. — Erdei jelenet. — Erdekes olvasmány. — Melléklet: „Egy anyakönyv titkai.“ (Társadalmi regény. Kászonyi Danieltől.) 369—394. oldal. — A borítékon: Előfizetési felhívás. — Heti-naptár. — Sakk-talány. — Szótagtalány. — Megfejtések. — Megfejtők névsora. — Jutalmak. — Hirdetések. — Előfizethetni: Méhner Vilmosnál, Budapest IV. papnövelde-utca 8. szám. Egész évre 6 frt, félévre 3 frt, negyedévre 1 frt 50 kr.

Hivatalos közlemények.

Gömörmezei alispánjától.

10182. sz.

Hirdetmény.

A köztanácskozás tárgyát képező közügyek elintézése végett szükséges törvény- és szabályrendeletileg megalapított **rendes őszi megyei bizottsági közgyűlés** határnapja főispán ur ő méltóságával egyetértve **folyó évi október hó 4-ének délelőtti 10 órájára** és a következő napokra Rimaszombati városába kitűztvén, midőn erről a közönség értesítettik, s a megyei bizottság tagjai személyesen megjelenésre hivatalból tisztelettel felkértenek, — egyidejűleg köztudomásra hozatik, hogy ez alkalommal a köztanácskozás és elintézés kiválóbb tárgyait az üresedésbe levő megyei első aljegyzői állomásnak, esetleg ezen választás által üresedésbe jutandó aljegyzői állomásnak választás utján leendő törvényszerű betöltése; — az 1887. évi virilis bizottsági tagok névjegyzékének felülvizsgálása és végleges jóváhagyása, valamint egyéb a törvény 64-ik §-a értelmében, a tárgyszerűen szabályszerűen kihirdetendő közérdekű fontos ügyek fogják képezni.

Rimaszombat, 1886. évi szeptember hó 12-én.

Bornemisza László, alispán.

A rimaszombati kir. törvényszék elnökétől.

956. sz.

Pályázati hirdetmény.

A vezetésem alatti rimaszombati kir. törvényszék területén levő rimaszécsi kir. bíróságnál üresedésbe jött bírósági végrehajtói állomásra, a nm. m. k. igazságügyiminiszterium folyó évi 2923/I. M. E. szám alatti engedélyezése folytán pályázat nyitattik. Felhivatnak a pályázni kívánók, hogy szabályszerűen felszerelt folyamodványukat folyó évi október hó 19-ikéig ezen kir. törvényszéki elnökségnél nyújtsák be; a későbbben beérkezendő folyamodványok figyelembe vételni nem fognak.

Rimaszombat, 1886. évi szeptember hó 6-án.

Fornét, kir. tszéki elnök.

Piaczi árak: Rimaszombat, 1886. szeptember 18-án tartott hetivásár alkalmával a gabonaneműek és kapasnövénnyek következőleg jegyeztek:

Buza	8.10—8.30	6.50—6.65
Feles	5.70—6.20	4.20—4.30
Rózs	5.60—6.00	4.35—4.50
Árpa	5.40—6.00	3.50—3.65
Zab	5.20—0.00	2.00—2.20
Kukoricza		4.00—4.05
Krumpli		1.20—1.25

Felelős szerkesztő: RÁBELY MIKLÓS.

Magán-hirdetések.

Haszonbérlet.

A Pusztamikóházi határban levő tagosított 325 holdat tevő birtok, mely a rimaszombati vasut-állomástól öt negyed órára van, 1887. évi ápril hó 1-től bérbe kiadó. — Bővebb felvilágosítással szolgál a tulajdonos **Bánhid Istvánné Kun-Félegyházán és Samarjay János Pusztamikóházi.**

3—3

Pályázat.

A **Kuhinka Istv. K. és fia Uj-antalvölgyi üveggyár** részvény-társaságnál a **hovrilói erdészi állomás** ujonnan betöltendő. — Ezen állomás javadalmi következők: 600 frt évi fizetés, 25 mm. széna, tűzifa, megfelelő lakás, kert, szántóföld, rét használat és három tehén legeltetése.

Pályázók sziveskedjenek tanulmányaik és eddigi működésük iránti bizonylatokkal felszerelt **folyamodványaikat** mielőbb az **uj-antalvölgyi gyárvezető-séghez** utolsó posta **Kokova** — betérjeszteni. — A magyar és tót nyelv ismerete elkerülhetlenül, a német nyelvbeni jártasság kívánatos.

Hirdetmény.

A feledi részvényes társulat — **magtári épülete** — folyó évi szeptember hó 22-én a délelőtti órákban, többetigérés utján, örök áron el fog adatni.

Az árverés feltételei alólirottánl Feleden bővebben megtudhatók.

Feled, 1886. augusztus 31. 3—3

LENKEY JÁNOS, társ. jegyző.

RAKOTTYAI DANÓ

czukrász

Rimaszombatban a cserencsényi- és iskola-utca sarkán.

Tisztelettel értesitem Rimaszombat város és vidékének n. é. közönségét, hogy **folyó évi október hó 1-én a cserencsényi- és iskola-utca sarkán levő Maléter Albert-féle ujon épült házban egy díszesen berendezett**

czukrászdát

nyitandók, hol mindennemű **Dobos-, mokka-, Deák-, Stefanie-, berlini- stb. torták**, — ugyszintén legfinomabb **francia szalon-confect-, szalon-, csokolád-, crém- stb. czukorkák**, — valamint **plum-buding-, parfeét-, csokolád-, crocambusch- és formafagyaltok**, — mindenféle bel- és külföldi finom liqueurök és **csemege-borok**, — **naponta friss sütemények**, — **fekete- és fehér kávé**, (melyre abonensek elfogadtatnak.) — **Kereskedők részére mindenféle czukorkák a legjutányosabb áron, pontos kiszolgálattal mellett, mindenkor kapható lesz.**

Megrendelések alkalmi-ünnepélyekre, kívánóság szerint, pontosan és jutányosan teljesíttetnek.

A n. é. közönség szives pártfogását kérve, maradtam teljes tisztelettel

Rimaszombat, 1886. évi szeptember hó 15-én.

1—* **RAKOTTYAI DANÓ**, czukrász.

Ugyanitt egy jó házból származott **13—14 éves ifju** — **kedvező feltételek mellett** — **tanulóul azonnal telfogadtatik.**

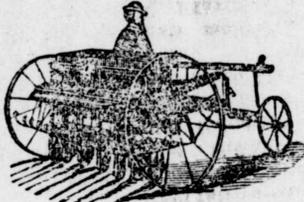
Tanulóul

alólirott rimaszombati **könyvkötészetében** egy jó családból való **13—14 éves ifju** azonnal felvétetik. **Rakottyai Lajos.**

FLEISCHER és TÁRSA

gépgyára és vasöntője **KASSÁN, Eperjesi-ut 6. sz.**

Ajánlja a t. gazdaközönségnek a legjobb tapasztalatok szemmel tartásával, ezélszerűen s gondosan gyártott, jó hírnevű gépeit, nevezetesen:

Sorvető-gépeket,
Szóróvető-gépeket, ekéket, boronákat,
Hengereket, lókapákat,
Tengeri morzsolókat,
Borsajtókat, szőlőzúzókát, továbbá mindenemű
Szivattyukat,
Gőzgépeket és gőzkazánokat,
Szeszgyár-berendezéseket.

Gépeink, eszközeink és egyéb gyártmányainkat készletben tartjuk gyárunkban, **bizományi raktárt pedig:**

STOLCZ MÁRTON urnál Rimaszombatban.

Gyártmányaink képes árjegyzékét b. kívánatra ingyen és bérmentve küldjük.

Magyarország leghiresebb s legszén-savdúsabb ásvány vize, a

SZOLYVAI

mely savanyúvíz, borral vegyítve, a legkellemebb üdítő italt nyújtja; gyomor- és idegbajokban gyors és kitünő segélyt ad; tüdő-, hörgbántalmaknál, húgycsőhólyag hurutoknál és járványos betegségek alkalmával kitünő gyógyszer kepez. — mindenkor megrendelhető

MARSALKÓ KÁROLY

munkácsi uradalmi ásványvízbérlőnél **Nyiregyházán**; s kapható jelesb gyógyszerárakban, fűszerkereskedésekben és vendéglőkben is.

1246. sz. Pályázat.

Szab. Rimaszombat r. t. városánál halálozás folytán megürült **szülésznői állás betölthetése** végett ezennel pályázat nyittatik. — Felhivatnak mindazok, kik ezen 40 frt készpénz fizetéssel díjazott állást elnyerni ohajtják, ez iránti okmányaikkal ellátott kérvényeiket szab. Rimaszombat r. t. város tanácsához czimezve folyó évi október hó 1-éig adják be.

Kelt szab. Rimaszombat város rend. tanácsának 1886. évi szeptember hó 8-án tartott üléséből.

Szabó György, pmester.

Arverési hirdetmény.

2470. sz. A rimaszombati kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy **Borsody Károly** végrehajtónak **Galyasz Márton** végrehajtást szenvedő elleni 8 frt tökékövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a rimaszombati kir. törvényszék területén levő, **Dobóca** község határában fekvő, a **dobócai 143. sz. tjkben A. I. 1—15** sorszám alatt foglalt $\frac{2}{6}$ urb. telek külsőségnek **Galyasz Márton** nevére írott $\frac{1}{4}$ részére az árverést 870 forintban ezennel megállapított kikiáltási áron elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1886. évi szeptember hó 20-ik napján d. e. 10 órakor **Dobóca** községben a községi bíró házában megtartandó nyilvános árverésen megállapított kikiáltási áron a jóll is eladtni fognak. — Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át vagyis 87 frtot készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismerényt átszolgáltatni.

Rimaszombat, 1886. évi ápril hó 15. napján. — A rimaszombati kir. tszék mint telekkönyvi hatóság.

Fornét,
kir. tszéki elnök.

Legelterjedtebb s legolcsóbb magyar napilap, külsejében a legszebb, tartalma szerint a legélénkebb.

PESTI HIRLAP

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetés legcélszerűbben postautalvánnyal eszközölhető.

Mutatványszámokat

levelező-lapon nyilvánított kívánatra, egy hétig ingyen és bérmentve küld a kiadóhivatal.

Előfizetések a hó bármely napjától kezdhetők.

Előfizetési árak:

Egész évre... 14 frt — kr.
Fél évre... 7 — —
Negyed évre... 3 — 50 —
Egy órára... 1 — 20 —
Egyes szám Budapesten 4 kr.
Vidéken 5 kr.

Kiadóhivatal:

Budapest, nádor-utca 7. sz., földszint, hová az előfizetők és a lap szétküldésére vonatkozó felszólamlások intézendők.

A magyar olvasó közönséghez!

A „Pesti Hirlap” immár a kilencedik évfolyamát éli. Fényes írói kör csoportosul körülötte s a legújabb rendszerű rotációs gépnomja, mely a lapot **óránként 15 ezer példányban teljes 16 oldalon és már főlvágyva** állítja elő, mi nagy kényelmére van az olvasónak és egész Európában eddig egyedül a „Pesti Hirlap” dicsekedhetik ez újítással.

S méltán büszke lehet a Pesti Hirlap arra, hogy **ma a legkedveltebb s legelterjedtebb lap**, de még inkább arra, **mint lett azzá?** Nem hiszelget soha a közönség hullámzó szeszélyének, hanem becsületesen s lankadatlanul, gyakran az áramlat ellen is lobogtatta a zászlót, melyet kitűzött. Pedig erre a zászlóra rossz idő járt, mert a **liberalizmus** a mi zászlónk. Magyarország újabb állami életének a liberalizmus a gyökere. Magyarországon csak egy hazafias program lehet hát: e gyökereket kimélni. Ez volt, ez lesz a mi irányunk, melyet csak azzal toldottunk meg, hogy **függetlenek vagyunk s leszünk a pártoktól.**

A „Pesti Hirlap” nem hajlik sem ide, sem oda, nem ösmer pártokat és gyűlölködést; az igazságot keresi mindenben s mert csak az igazságot nézi, melyik oldal van, meg nem nézi.

Politikai programunk tehát: **erélylyel és igazsággal szolgálni a nemzeti politika, szabadelvű haladás és magyar demokracia** érdekeit, kormánytól és pártoktól egyaránt függetlenül.

Vezetőinknek különböző pártállású jeles publicisták s politikai tekintélyek iriak: **Pulszky Ferenc, Horváth Gyula, gr. Bánffy Béla, Eötvös Károly, Beksis Gusztáv, Tórs Kálmán, Pesty Frigyes, Borostyáni Nándor, Kenedi Géza** (felelős szerkesztő) stb.

A **t. Házból** cím alatt országos hírvé vált karcolatokban az újabb írói nemzedék legkitünőbb s legnépszerűbb tagja **Mikszáth Kálmán** humorizálja az országgyűlési pártok és notabilitások ferdeségeit, párttekinet nélkül.

Tárcarovatunk a legváltozatosabb, legélénkebb s oly gazdag, hogy nem ritkán három-négy tárcát is közlünk egyszerre; legjobbnéví s a közönség előtt legkedveltebb íróink gazdagítják a „Pesti Hirlap” e rovatát, kiknek sorából legyen elég kiemelnünk a következőket: **dr. Ágal Adolf** (Porzó, Csicseri Bors), **Bartók Lajos, Beniczky Bajza Lenke, Borostyáni Nándor, dr. Kenedi Géza** (Quintus), **Kürthy Emil, Mikszáth Kálmán** (Scarron), **Murai Károly, dr. Schwarz Gyula, Sebők Zsigmond, Szemere Alti a, Szócsi Ferenc, Tábori Róbert** (Columbus) stb.

A **többi rovatokra** is a legnagyobb gondot fordítják rovatvezető munkatársaink: **Antalík Károly, Barabás Albert, Luby Sándor, Somogyi Ede, Schmittely József** (segédszerkesztő), stb. — csupa kivélt hátt journalistikai munkaerő. — ugy, hogy jól értesültség, élénkség, a tartalom gazdagsága és változékossága tekintetében a „Pesti Hirlap”-pal a legvetélkedhetik még e y lap.

Távirati rovatunk mindig a legzárólagabb s kiállja a versenyt bá mely európai nagy lappal. Ugy a vidékről, mint a külföldről saját tudósítónk látnak el eredeti táviratokkal s mikor az események ugy kívánják, be-munkatársaink sorából külön tudósítót is küldünk az események színelhelyére, mint legutóbb **Bulgár ába.**

Heti mellék'apjaink — mint **Kertészéi Ujság, Hazi Tanácsadó, Gazdasági Ujság**, stb. — kiviták a nagy közönség háta elismerését közhasznosságukkal.

Nagy gondot fordítunk még mulattató **karcolatok, apróságok, a közönség köréből** való panaszok közlésére, valamint a mindenki által szivesen olvasott **szekeresztői üzenetekre.**

Regényünk mindig jól van megválasztva az érdekesítő újabb termékek közül.

S bár legdiszesebb kiállításban naponta (a hétfői féllapot kivéve) **két teljes ívet** — 16 oldal — adunk olvasónk kezébe, külön kedvezményül hetenkint egy **zenemellékletet** is csatolunk, előfizetőink számára teljesen ingyen, ugy hogy a zenekedvelő előfizető évenként **60—70** jó darabot tartalmazó **zene-albumot** gyűjthet össze. Oly kedvezmény ez, minőt ma egyetlen európai lap sem nyújt előfizetőinek.

Mindezen kedvezmények dacára a „Pesti Hirlap” a **legolcsóbb napilapnak méltán mondható**, amennyiben csekély összeggel (havonként 20 kr.) drágább az ugynevezett kis néplapoknál, melyeknél pedig ötszörte többet tartalmaz.

Legyen szabad ezek után remélnünk, hogy a „Pesti Hirlap”-ot a művelt magyar közönség ezental is pártolni s lehetőleg terjeszteni is fogja.

A „Pesti Hirlap” előfizetési ára:

Egész évre... 14 frt — kr.
Fél évre... 7 frt — kr.
Negyed évre... 3 frt 50 kr.
Egy órára... 1 frt 20 kr.

Előfizetések a hó bármely napjától kezdhetők. Lapunk címének megírásakor sziveskedjenek a t. előfizetők arra ügyelni, hogy csak **„PESTI” Hirlapot** irjanak.

A „Pesti Hirlap” szerkesztősége és kiadóhivatala.

Mutatványszámokat egy hétig ingyen és bérmentve küld a kiadóhivatal v., nádor-utca 7. szám.